

Lovforslag nr. L 117. Fremsat den 15. december 1978 af handelsministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om statstilskud til produktudvikling.

I lov nr. 470 af 14. september 1977 affattes § 1, stk. 1, således:

»§ 1. Der kan gives tilsagn om statstilskud til produktudvikling i fremstillingsvirksomheder inden for industri og håndværk. Der fastsættes en tilsagnsramme på 40 mill. kr. for

finansåret 1977-78 og på 37,5 mill. kr. for finansåret 1978. For de følgende finansår fastsættes tilsagnsrammen på de årlige bevilningslove. Den del af en tilsagnsramme, der ikke er udnyttet i et finansår, kan overføres til et følgende finansår.«

Bemærkninger til lovforslaget.

I september 1977 vedtog Folketinget den nu-gældende lov om statstilskud til produktudvikling (jfr. Folketingstidende 1976-77, sp. 5880, 5915, 6270, 6620, A 5217, B 1101, 1281, C 699). Loven trådte i kraft den 1. december 1977.

Loven blev gjort midlertidig, idet man i en forsøgsperiode ønskede at indhøste erfaringer om lovens modtagelse og virkning, inden der blev taget stilling til en evt. videreførelse som permanent lovgivning.

Lovens baggrund er det aktuelle behov dels for en øget beskæftigelse og dels for en styrkelse af betalingsbalancen gennem en forbedring af det danske erhvervslivs konkurrencesituation. Såvel på kortere som på længere sigt vil en sådan bedring bl. a. være afhængig af, at virksomhederne til stadsighed er i stand til at gennemføre en produktudviklingsindsats, som i tilstrækkelig grad sikrer såvel videreudvikling og forbedring af eksisterende produkter og produktprogrammer som udvikling af nye produkter.

Efter loven kan der ydes tilskud til fremstillingsvirksomheder inden for industri og håndværk, hvilket også omfatter landbruget og fiskeriets forædlingsvirksomhed. Tilskud ydes primært til videreudvikling og forbedring af eksisterende produkter. Tilskud kan ydes, såfremt det kan forventes at få væsentlig beskæftigelsesmæssig, eksportfremmende eller importkonkurrerende virkning.

De hidtidige erfaringer med loven synes at vise, at loven er blevet godt modtaget af virksomhederne. Siden loven trådte i kraft den 1. december 1977 har ca. 300 virksomheder modtaget tilsagn om tilskud på i alt godt 70 mill. kr. Dette er en del over forventningen, idet det svarer til en årlig tilsagnsramme på ca. 70 mill. kr. mod de 50 mill. kr., der blev fastsat ved lovens vedtagelse. Da loven trådte i kraft med et par måneders forsinkelse, og da uforbrugte tilsagnsmidler fra et finansårs tilsagnsramme kan overføres til efterfølgende finansår, forventes de afsatte midler for finansårene 1977-78 og 1978, henholdsvis 40 mill. kr. og 37½ mill. kr., nogenlunde at kunne slå til indtil udgangen af 1978. Medio november 1978, hvor de 70

mill. kr. allerede var tilsagt, var der ansøgninger om et samlet beløb på ca. 14 mill. kr. under behandling. En mindre del af disse ansøgninger må forventes udkudt til finansåret 1979 som følge af manglende tilsagnsmidler, hvilket også vil gælde ansøgninger indkommet efter midten af november.

Tilgangen af ansøgninger har været særdeles konstant, og indtil medio november 1978 er der i alt indkommet ca. 500 ansøgninger, svarende til godt 2 ansøgninger pr. arbejdsdag.

Som forventet har loven i særlig grad henvendt sig til de mindre og mellemstore virksomheder, hvilket ses af, at halvdelen af ansøgerne har haft under 50 ansatte, og 80 pct. har haft under 200 ansatte. Tilskudsmodtagerne fordeles sig på samme måde.

De igangsatte udviklingsarbejders effekt på beskæftigelsen og eksport- eller importkonkurrenceevnen vil efter sagens natur primært komme i årene efter udviklingsarbejdernes færdiggørelse. De støttede udviklingsarbejder har gennemgående løbetider på 1 til 1½ år. Der er en vis umiddelbar beskæftigelsesmæssig effekt alene ved den øgede udviklingsindsats, men den forventede effekt af den efterfølgende produktion og afsætning er naturligvis langt større.

For at få virksomhedernes vurdering af de enkelte tilskuds betydning bragt på en form, som muliggør en umiddelbar sammenholdelse og summering, er der i august 1978 udsendt et spørgeskema til de første ca. 220 virksomheder, som på dette tidspunkt var i gang med støttede projekter.

Virksomhederne blev bedt om at vurdere, hvilken forskel i beskæftigelse (i mandår) og omsætning (med angivelse af eksport- eller importkonkurrerende andel) de ventede at opnå i årene 1978 til 1982 som følge af, at tilskud var ydet. Virksomhederne blev således anmodet om at oplyse forskellen mellem deres nuværende forventninger og de resultater, de havde regnet med, såfremt tilskud ikke var ydet.

De 220 adspurgte virksomheder havde tilsammen, modtaget tilsagn om tilskud på ca. 50 mill.

kr., hvilket svarer til den fastsatte årlige tilsagnsramme.

På grundlag af besvarelser fra noget over halvdelen af de adspurgte virksomheder, kan virksomhedernes forventninger til virkningen af de 50 mill. kr. summeres til, at der i kalenderårene 1978, 1979 og 1980 tilsammen ventes en merbeskæftigelse på omkring 3.500 mandår og en mereksport eller importkonkurrerende meromsætning på omkring 1 mia. kr. Disse tal synes umiddelbart meget høje som en virkning af 50 mill. kr. i tilskud, men det må anføres dels, at der er tale om forventninger, hvoraf en del givetvis ikke vil blive indfriet, og dels at der er investeret væsentligt over det dobbelte af de 50 mill. kr. i udviklingsarbejderne, idet tilskuddene højst udgør 40 pct. af de direkte udviklingsomkostninger. Hvor stor en del af virksomhedernes forventninger, der vil blive indfriet, er det endnu for tidligt at skønne over; men under hensyn til den skabte merbeskæftigelses og meromsætnings varige karakter og forventede positive bidrag til yderligere udviklingsmuligheder, må selv væsentligt lavere resultater end de nævnte anses for en tilfredsstillende virkning af de bevilgede midler.

Som nævnt har tilgangen af ansøgninger været overordentlig konstant, og behovet for tilsagnsmidler i finansåret 1979 skønnes derfor at være af nogenlunde samme størrelsesorden som for kalenderåret 1978. Da det endvidere må skønnes, at produktudvikling fortsat vil være af væsentlig betydning for den danske økonomi og beskæftigelse, må en forlængelse af loven ud over 1979 anses for hensigtsmæssig. Der synes blandt specielt de mindre og mellemstore virksomheder at være en stor gruppe med et latent behov for økonomisk støtte

som incitament til en øget indsats for at få realiseret ideer vedrørende videreudvikling og forbedring af eksisterende produkter og for manges vedkommende til i det hele taget at påbegynde en systematisk produktudviklingsindsats.

Tilsagnsrammens størrelse, som for de første år er fastsat i lovens § 1, stk. 1, foreslås fra og med 1979 fastlagt i de årlige bevillingslove. Herved muliggøres en smidigere tilpasning til fremtidige tilskudsbehov, idet ajourføring af tilskudsbeløbets størrelse ikke vil nødvendiggøre stadige lovændringer.

Den i den hidtidige lov fastsatte tilsagnsramme for finansåret 1979 på 50 mill. kr. foreslås samtidig forøget til 60 mill. kr., hvilket svarer til et lidt lavere aktivitetsniveau end for kalenderåret 1978. Der vil ved ændringsforslag til forslag til finanslov for 1979 blive foreslået en justering af den til den ændrede tilsagnsramme for finansåret 1979 svarende udbetalingsramme.

Den del af en tilsagnsramme, der ikke udnyttes i et finansår, kan efter loven overføres til det følgende finansår. Da en stor del af de projekter, hvortil der gives tilsagn navnlig i 2. halvår, ikke vil være tilendebragt før udløbet af det følgende finansår, og da gennemførelsen af en del projekter strækker sig over flere år, vil den endelige afregning med tilskudsmodtagerne i mange tilfælde ikke kunne afsluttes allerede i det følgende finansår. Det vil derfor ikke være muligt allerede inden udgangen af det følgende finansår at opgøre, hvor stor en del af et års tilsagnsramme, der faktisk er udnyttet. Det foreslås derfor, at reglen ændres således, at uudnyttede dele af et års tilsagnsramme kan overføres til »et følgende finansår«.

Lovforslaget vil ikke få konsekvenser for kommunerne.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget.*

§ 1, stk. 1, i lov nr. 470 af 14. september 1977 om statstilskud til produktudvikling.

§ 1. Der kan gives tilsagn om statstilskud til produktudvikling i fremstillingsvirksomheder inden for industri og håndværk. For finansåret

1977-78 fastsættes en tilsagnsramme på 40 mill. kr., for finansåret 1978 37,5 mill. kr. og for finansåret 1979 50 mill. kr. Den del af en tilsagnsramme, der ikke er udnyttet i et finansår, kan overføres til det følgende finansår.